

Výhody aplikace kompostu do půdy

inzerce

„Člověk, navzdory svým vlastním uměleckým vlohám, vlastní důmyslnosti a mnoha dosaženým úspěchům, vděčí za svou existenci mělké vrstvě ornice a skutečnosti, že prší“ (čínské rčení). Snižování obsahu organické hmoty v zemědělsky obhospodařovaných půdách je dnes skutečností. Skutečností velmi vážnou a varovnou. Obsah organické hmoty v půdě není totiž neměnnou charakteristikou půdy.

Propagace a popularizace
kompostu

A převažující forma intenzivního konvenčního zemědělství u nás není ekonomicky motivována k obnovování zásob půdní organické hmoty, dokonce ani k respektování generacemi ověřených osevních postupů. Obsah organické hmoty snižují rostlinami nevyužitá minerální hnojiva, která urychlují mineralizaci dosud přítomných stabilnějších forem organických látek, dále nevhodná skladba plodin a absence organického hnojení.

Vnos organických látek do půdy představuje jednak zdroj energie a stavebních látek pro půdní organismy a rostliny, jednak důležitou složku organominerálního sorpčního půdního komplexu, který je základním půdním „výměňkem“ umožňujícím dostupnost živin. Pokud se vnos organických látek z nějakého důvodu omezí, je v půdě nedostatek energie, dochází k hladovění půdních organismů, k jejich odumírání, následně ke ztrátě půdní struktury, ke zhuštění půdy, ke zvýšení půdní eroze, ale také k omezení její retenční a infiltrační schopnosti pro dešťovou vodu. Znovuobnovení úrodnosti půd a znovuobnovení funkce půdy jako zásobníku vody v krajině se bez péče o stav zásob organických látek v půdách neobejde. Řeč bude o aplikaci kompostu. Ten můžeme považovat za směs stabilizovaných organických látek, které prošly řízenými biologickými přeměnami, zabezpečovanými převážně aerobními mikroorganismy.

Velkou výhodou procesu kompostování je fáze hygienizace. Hynutí patogenních organismů je důsledkem

nejen hygienizačních teplot přesahujících nakrátko až 60 °C, ale také vlivem přítomnosti biologicky aktivních látek, mikrobiálních metabolitů, např. antibioticky působících látek vznikajících ve zrajícím kompostu mikrobiálními aktivitami.

Příprava kvalitně vyzrálého kompostu

Foto Jaroslav Záhora

Dodávání organických látek ve formě kompostů je jistě správným krokem a je dobré připomenout obecně platné výhody jejich aplikací:

1. látky obsažené v kompostu byly původně rostlinami, obsahují proto všechny klíčové prvky v žádoucím vzájemném poměru,
2. aplikací kompostu dodáváme živiny rovnoměrně, ve formě déletrvající nabídky,
3. v případě, že o nabídku živin z kompostu nemají rostliny v daném okamžiku zájem, mohou být aplikované živiny dočasně navázány do buněk půdních mikroorganismů,
4. pravidelná aplikace kvalitního kompostu zvyšuje biologickou aktivi-

tu půdy, ať už přímo, nebo stimulací růstu rostlin,

5. kompost zlepšuje chemické a fyzikální charakteristiky půdy, zejména vodní a vzdušný režim půd,
6. obnovuje se průsak srážek do hlubších půdních horizontů,

chých periodách hospodařit i s hlouběji zasáknutou srážkovou vodou, 12. kompost udržuje koloběh živin atd.

Samostatnou kapitolou může být kompostem iniciované povzbuzení půdních bezobratlých, které označujeme souhrnně jako raziče půdních chodeb. Takovými jsou zejména žížaly, které ve svých spisech obdivoval už Charles Darwin. Přitom nejde jen o budování robustních vertikálních chodeb, o zajištění průsaku a výměny půdních plynů, ale také o transport mnoha forem organických látek hluboko do podorničí. Vybudované chodby přednostně prorůstají kořeny následných plodin, neboť „uložené“ organické látky zadržují nejen vodu, ale jsou také zdrojem živin.

Zdálo by se, že aplikací kompostu do půdy nelze udělat chybu a zemědělská praxe tento závěr potvrzuje. Opatrnost je však na místě. I dobrému záměru lze udělat medvědí službu, pokud nebude kompost dobře vyzrálý a nebude se dohlížet na kvalitu vstupních surovin do zakládky kompostu. A zatímco nedostatečně vyzrálý kompost způsobí „jen“ snížení následného výnosu a pošramotí pověst kompostu, kontaminace nadlimitními obsahy cizorodých látek mohou nejenom půdu poškodit, ale také nenapravitelně ublížit dobrému a nadějnému záměru regenerace orných půd. *

Ing. Jaroslav Záhora, CSc.,
Mendelova univerzita v Brně